

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/685/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.287/2023/172. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Frank Evelyn ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.287/2023/172. számú ítélete, valamint azzal összefüggésben a Fővárosi Törvényszék 28.B.809/2019/361. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésének és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének sérelmére alapította.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésére álló iratok alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló előzményi ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] Az alapul fekvő büntetőügyben IV. rendű terhelt indítványozót az elsőfokú bíróság egy, nagy mennyiségben az Európai Unióból beszerzett és Magyarországon értékesített műtrágya kereskedelméből származó bevétel után keletkezett általános forgalmi adófizetési kötelezettség csökkentése érdekében működtetett számlázási láncolat felszámolásával összefüggésben indult büntetőeljárásban felbújtóként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás bűntettében és hamis magánokirat felhasználásának vétségében bűnösnek találta. A másodfokú bíróság a bűncselekmény minősítését az indítványozó tekintetében megváltoztatta és a szabadságvesztés mértékét mérsékelte, egyebekben a törvényszéki ítéletet helybenhagyta.

- [5] Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla döntésével szemben az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságon, kérve ezen döntés, továbbá vele összefüggésben az elsőfokú ítélet alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését. Indítványában előadott érvelése szerint a támadott bírói döntések az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz és a (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jogának sérelmét, továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének sérelmét okozták. Véleménye szerint a bíróságok egyoldalúan, kizárólag a vádhatóság vádiratában foglaltaknak megfelelően állapították meg a tényállást, az indítványozónak az ügyben játszott valós szerepét pedig nem tárták fel, bizonyítási indítványait (tanúmeghallgatás, szakértő kirendelése), valamint egyes bizonyítékok (egy merevlemez tartalma, titkos információgyűjtéssel és titkos adatszerzéssel nyert adatok) kizárására irányuló indítványait érdemi vizsgálat és megfelelő indokolás nélkül elutasították. Előadása szerint a bíróságok szakértő meghallgatása nélkül nem ítéltettek volna meg olyan tényállást, amelynek vonatkozásában jellegénél fogva nyilvánvalóan nincsen irányadó szaktudásuk. Sérelmezte továbbá azt is, hogy a különböző bíróságok előtt folyamatban lévő ügyeit nem egyesítették, valamint, hogy az ügyben az erre irányuló kérelem ellenére nem került sor előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére az eljáró bíróságok részéről. Az indítványozó ezen túlmenően az Abtv. 61. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontjaira hivatkozással kérte a támadott bírói döntés végrehajtásának felfüggesztését is.
- [6] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerint folytatott eljárásában mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ennek során megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pont] az alábbiak szerint felel meg.
- [7] 3.1. Az indítványozó érintettsége a bírósági eljárás egyik terheltjeként fennáll, ezért alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, a rendelkezésére álló jogorvoslati rendes lehetőségeket kimerítette.
- [8] A Fővárosi Ítéltábla 2024. december 12. napján átvett ítéletével szemben az indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül, 2025. február 14. napján, vagyis határidőben nyújtotta be.
- [9] 3.2. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)* pont: az Abtv. 27. §-a]; a támadott bírói döntés(ek)e)t [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont: az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése]; az állított alapjogi sérelmek tekintetében tartalmaz indokolást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pont]; és kifejezett kérelmet fogalmaz meg a támadott bírói

döntés(ek) alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére is [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

- [10] Az indítványozónak az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének sérelmével kapcsolatos hivatkozásával összefüggésben ugyanakkor az Alkotmánybíróság rámutat, hogy alkotmányjogi panaszban kizárólag Alaptörvényben rögzített, az indítványozót megillető jog sérelmére történő hivatkozás alapján van helye érdemi vizsgálatnak. Az indítványozó által hivatkozott ezen rendelkezéssel kapcsolatos érvek figyelembevételére ezért az Alkotmánybíróságnak nem, illetve csak az Alaptörvény szintén sérülni állított XXVIII. cikk (1) bekezdésének az Alkotmánybíróság által – az említett rendelkezésből levezetett nemzetközi sztenderdekre is figyelemmel kibontott – lényeges tartalmát érintő érvek körében volt lehetősége.
- [11] A beadvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített védelemhez való jog sérelmére is hivatkozik. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezen alaptörvényi rendelkezés sérelmével alkotmányjogilag is összefüggésbe hozható érveket az indítványozó nem adott elő a panaszában. A védelemhez való jog sérelme vonatkozásában az indítványozó lényegében arra hivatkozik, hogy számos bizonyítási indítványát, illetve egyes, bizonyítékok kizárására irányuló indítványait az eljáró bíróságok megalapozatlanul, általa formálisnak vagy elégtelennek tekintett indokolás mellett mellőzték. Érvelése alapján mindezekkel – a fegyveregyenlőség elvének sérelme mellett – a védelemhez való jogának sérelmét is okozták, mivel kiüresítették, formálissá tették azt. A védelemhez való jog vonatkozásában azonban további érveket nem adott elő. Az egyébként nagy terjedelmű, és az általa hivatkozott rendelkezésekkel kapcsolatos alkotmánybíróági gyakorlatot, lényeges elvi megállapításokat, valamint az Európai Unió Bíróságának – indítványozó szerint az ügyben relevánsnak tekintendő – gyakorlatát is részletesen idéző indítványban felhozott valamennyi érv valójában a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, azon belül is az indokoláshoz való joggal összefüggésben lenne elméletileg értékelhető.
- [12] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében a kérelem akkor határozott, ha azon túlmenően, hogy megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [b) pont], egyértelmű, alkotmányjogilag is értékelhető indokolást is tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, illetőleg bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [e) pont].
- [13] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a támadott bírói döntéssel, illetőleg jogszabályi rendelkezéssel {hasonlóan lásd például: 3338/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [13]; 3434/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [34]-[35]; 3181/2022. (IV. 22.) AB végzés,

Indokolás [8]). Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben kiemelte azt is, hogy „[...] a megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet {lásd például: 3300/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}.” {3434/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [38]}.

- [14] Önmagában azonban az, hogy az indítványozó nem ért egyet az ügyében eljáró bíróságok által valamely bizonyítási indítványa elutasításával összefüggésben írt, egyébként részletező jogi okfejtést is tartalmazó indokolással, az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem hozható összefüggésbe a XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített jog sérelmével. Mindezekre tekintettel megállapítható volt, hogy az indítványozó annak ellenére, hogy a beadványában több, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében és részben a (3) bekezdésben rögzített jogok tartalmával kapcsolatos korábbi alkotmánybíróági megállapítást is helytállóan idézett, ezen jogok alapjogi védelemben részesülő tartalmát (azok sérelmét) alkotmányjogilag is értékelhető érvek kifejtése mellett – azon túlmenően, hogy a sérelmezett ítéletek indokolásában írt, számára kedvezőtlen tartalmú bírói megállapítással nem ért egyet – valójában nem kapcsolta össze a hivatkozott alapjog sérelmével. Erre tekintettel az indítványban foglalt érvelés nem felel meg az indokolás alkotmányjogi szempontú értékelhetőségével kapcsolatos, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjából fakadó elvárásnak, és ekként az ugyanezen bekezdésben rögzített határozott kérelem követelményének sem; ezért az indítványnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésével kapcsolatos elemének érdemi elbírálására nem volt lehetőség; az Alkotmánybíróság pedig az ezzel kapcsolatban előadott érveket csak a tisztességes bírói eljáráshoz (az indokolt bírói döntéshez) való jog állított sérelmével kapcsolatos indokolásként vehette figyelembe.
- [15] 3.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [16] Az Abtv. 29. §-ában írt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az indítvány kapcsán elméletileg vizsgálható alaptörvényi rendelkezés – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése – tartalmát érintően. Ezek lényeges tartalmát a beadvány maga is részletesen idézi; a jelen alkotmányjogi panasz pedig mindezekhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [17] A másik – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.

- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. Az Alkotmánybíróság nem vonhatja el azonban az ítélező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, a megalapozott döntés meghozatalához szükséges és elégséges bizonyítékok meghatározására és azok értékelésére; csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányossági szempontjainak a megtartását vizsgálhatja felül.
- [19] Az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének [és az indítvány okfejtése értelmében azzal tartalmilag összefüggésbe hozható (3) bekezdésének] állítólagos sérelmére vonatkozóan előadott érvei kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy azok kizárólag azon alapulnak, hogy az indítványozó a részletesen megindokolt és az indítványban kifogásolt egyes (rész)kérdésekre külön is kitérő bírói ítéletekben írt szakjogi okfejtésekkel, illetve az egyes bizonyítási indítványai kapcsán tett megállapításokkal nem ért egyet; állított alapjogi sérelmeit pedig ezen álláspontjára alapítja. Indítványozó alapvetően arra hivatkozik, hogy amennyiben az egyes bizonyítási indítványaival kapcsolatos kérdésekben az eljáró bíróságok az ő álláspontjának megfelelően foglaltak volna állást [azoknak helyt adnak], valamint a vizsgált számlaláncolattal kapcsolatos körülményeket [a számlákkal igazolt ügyletek teljesezésbe mentek-e] a kifogásolt döntésekben rögzített jogi álláspontjuktól eltérően ítélték volna meg, az ő bűnösségének megállapítására sem kerülhetett volna sor.
- [20] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy – amint azt számos hivatkozása vonatkozásban egyébként maga az indítvány is idézi – az eljáró bíróságok részletesen kifejtették, hogy egyes tanúk meghallgatását miért mellőzte; miért nem zárt ki a bizonyítékok köréből egy sérült számítógépes meghajtóból kinyert, vagy éppen a titkos információgyűjtés és titkos adatgyűjtés révén a hatóságok által megszerzett adatokat. A támadott ítélet részletesen indokolta azt is, hogy az eljárás szempontjából hogyan szükséges értékelni azt, hogy az indítványozó ellen a Gyulai Törvényszék előtt folyamatban volt büntető ügy a jelen ügyben érintett büntető üggyel nem került egyesítésre, illetve miért nem kerülhetett sor azzal összefüggésben *res iudicata* megállapítására; miért nem sérthette mindez a többszörös eljárás tilalmát {lásd: Ítéletábrái ítélet, Indokolás [614]-[620]}. Hasonlóan, az Alkotmánybíróság megítélése szerint kellő részletességgel megindokolta a másodfokú ítélet azt is, hogy milyen jogi megfontolások alapján alakította ki a saját

jogi álláspontját az elsőfokú bíróságnak az egyes számlázási ügyletek teljesítettnek tekinthetősége, adóelkerülési célzatra irányuló jellege kapcsán kifejtett érvelése tekintetében; továbbá az eljáró bíróságok azt is kellő indokolással támasztották alá, hogy az ügyben miért nem volt szükség előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére.

- [21] Mindezekre tekintettel megállapítható volt, hogy az indítvány – annak ellenére, hogy ennek az ellenkezőjét állítja – olyan, a tényállás megállapításával és a rendelkezésre álló bizonyítékok mikénti értékelésével és más bizonyítási kérdésekkel kapcsolatos szakjogi, törvényességi kérdések felülbírálatára irányul, ami nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [22] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is fontosnak tartotta ezért hangsúlyozni, hogy töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [23] Az indítványozónak az eljáró bírósági ítéletek indokolásának hiányosságával kapcsolatos érvei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla (és korábban az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék is) részletes indokát adta, hogy az indítványozó által hivatkozott egyes kérdésekben milyen jogi megfontolások mellett hozta meg az indítványozó által kifogásolt – és számára kétségkívül kedvezőtlen tartalmú – döntését. Ezzel összefüggésben ezért az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is emlékeztet a bíróságok indokolási kötelezettsége kapcsán kidolgozott következetes gyakorlatára. Eszerint, a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]}. „Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának nem minden egyes részletre, hanem az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie.” {lásd: 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítette például: 18/2018. (VI. 12.) AB határozat}. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést tévesnek, vagy éppen hiányosnak és

ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek vagy igazságtalannak tartja, a fentebb idézett állandó gyakorlat szerint nem tekinthető a bírósági eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.

- [24] Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján kizárólag az a feladata, hogy vizsgálja, hogy a döntést hozó bíróságok figyelembe vették-e az Alaptörvény adott rendelkezésének a követelményeit. Ha az Alkotmánybíróság azt állapítja meg, hogy az eljáró bíróságok eleget tettek ezen követelménynek, azaz az Alaptörvény adott cikkéből fakadó szempontokat figyelembe vették, az irányadó tesztet elvégezték, és ez alapján hoztak döntést, akkor az Alkotmánybíróság pusztán az alapján, hogy az indítványozó nem ért egyet a meghozott döntéssel, nem állapíthatja meg az alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság csak akkor jogosult ezen esetekben érdemi vizsgálatra, ha úgy ítéli meg, hogy bár a bíróság figyelembe vette az alkotmányos szempontokat, de a meghozott döntés mégis alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, vagy pedig felmerül a döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélye. Jelen ügyben azonban – a támadott bírósági döntésekben foglaltak alapján – az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy a fenti feltételek nem állnak fenn.
- [25] Összefoglalva: az alkotmányjogi panasz tekintetében megállapítható, hogy az eljáró bíróságok kellő részletességgel számot adtak úgy a büntetőügy főkérdései szempontjából lényeges jogi tényekről, a mérlegelés során figyelembe vett szempontokról és a mindezek alapján kialakított álláspontjukról, mint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése mellőzésének indokairól; az indítvány érvelése pedig nem támasztja alá az érdemi vizsgálatot megalapozó feltételrendszer egyik eleme fennálltának megállapítását sem. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek.
- [26] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadhatósági akadályban szenved. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)-(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)-(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. említett 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 9.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró